

Съфинансирано от
Европейския съюз

Проект № BG16FFPR002-3.023-0001 „Интегриране на екосистемния подход и прилагане на природосъобразни решения при опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000“

**Договор № Д-30-82/30.12.2024 г.
Обособена позиция № 2: „Завършване на
процеса на картиране и оценка на състоянието
на екосистемите и техните услуги и на зелената
инфраструктура на територията на мрежата
НАТУРА 2000, както и монетарна оценка за
екосистемите и техните услуги“**

**Проф. д-р Миглена Жиянски
Р-л екип, Институт за гората-БАН**

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския съюз по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Министерство на околната среда
и водите

Контекст и значение на проекта

- Проектът е част от стратегическите усилия на България за модерно управление на биоразнообразието и устойчиво развитие, в съответствие с европейските и международните ангажменти.
- Натура 2000 е гръбнакът на политиката за опазване на природата в ЕС – България има особено важна роля поради голямото си природно богатство.
- Обособена позиция №2 цели завършване на процеса на картиране и оценка на екосистемите и техните услуги – ключова предпоставка за ефективно планиране и прилагане на политики, вкл. за природозащита.

Основна информация за проекта

Бенефициент НСЗП

Финансиран по ПОС 2021-2027

Бюджет 16 666 800 лв. с ДДС

(8 522 291.51 euro)

Период за изпълнение 23 месеца:

25 юли 2025 г. - 25 юни 2027 г.

Изпълнител: ДЗЗД „ЕКОКАРТ ПРОЕКТ“

Борис Каракушев – представляващ ДЗЗД
„ЕКОКАРТ ПРОЕКТ“

Анна Лисичкова - Ръководител проект
Координатор - Ралица Хараланова

проф. д-р Миглена Жиянски - Ръководител
екип КЕ1

д-р Николай Недялков – Зам. ръководител

проф. д-р Стоян Недков - КЕ2

проф. д-р Стелиян Димитров - КЕ3

проф. д-р Светлана Александрова - КЕ4

Мирослав Иванов - КЕ5

Роля на заинтересованите страни:

Проектът се изпълнява от екип формиран от експерти с дългогодишен опит и международно признание - водещи учени и практики в областта на природните науки и екологията, с фокус върху биоразнообразието, екосистемните услуги, икономиката и монетарна оценка и зелената инфраструктура.

Роля на заинтересованите страни:

- Принос към изграждането на цялостна и достоверна картина за състоянието на екосистемите.
- Осигуряване на експертна и локална перспектива в оценката на екосистемите и екосистемните услуги.
- Подкрепа при идентифициране на приоритети и допълване на методиките.
- Съдействие за ефективна комуникация, прозрачност и обществено разбиране на резултатите.
- Насърчаване на партньорства между институции, научни среди и местни общности.

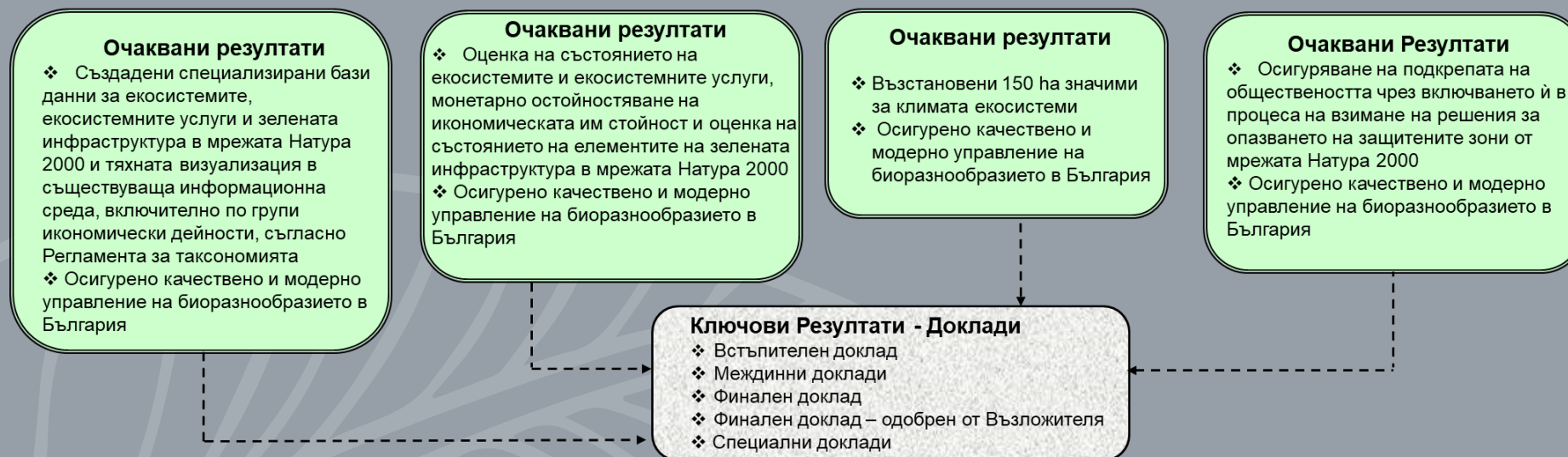
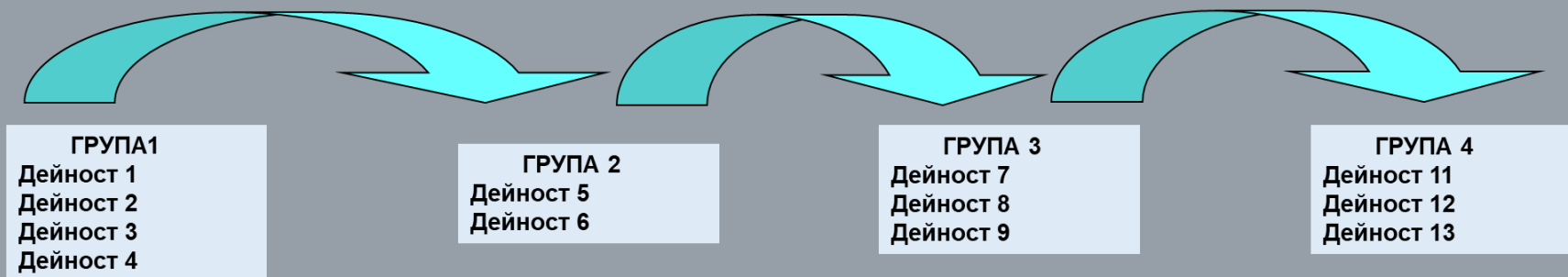
Цели на проекта

- **Основна цел: осигуряване на качествено и модерно управление на биоразнообразието.**
- **Специфични цели:**
 - 1 Включване на решения, базирани на природата в управлението на Натура 2000**
- Възстановяване на екосистеми, смекчаване на климатичните промени, осигуряване на свързаност на мрежата, създаване на нови работни места и зелен растеж.
 - 2 Завършване на процеса на картиране и оценка на екологичния статус на екосистемите, екосистемните услуги на територията на Натура 2000 и на зелената инфраструктура.**
 - 3 Монетарна оценка на екосистемните услуги** - *Разработване на база данни и интеграцията ѝ в счетоводните стандарти на България.*
 - 4 Повишаване на разбирането и ангажираността на заинтересованите страни** - *Чрез комуникация, консултации и публични дейности.*
 - 5 Изграждане на административен капацитет** - *За по-качествено и модерно управление на биоразнообразието и мрежата Натура 2000.*

ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНО И МОДЕРНО УПРАВЛЕНИЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО

Специфична цел Да се разработят и включат в управлението на Натура 2000 решения за възстановяване на екосистемите, базирани на природата, смекчаващи влиянието на климатичните промени, осигуряващи свързаност на мрежата и допринасящи за нови работни места и зелен растеж	Специфична цел Да се завърши процеса на картиране и оценка на екологичния статус на екосистемите и техните услуги и на зелената инфраструктура на територията на мрежата Натура 2000	Специфична цел Да се изготви монетарна оценка за екосистемите и техните услуги и визуализиране на цифровите бази данни в съществуваща информационна среда	Специфична цел Да се постигне по-добро разбиране у заинтересованите страни по отношение на процеса на картирането и оценката на състоянието на екосистемите и техните услуги, и на зелената инфраструктура на територията на мрежата Натура 2000, както и на монетарна оценка на екосистемите и техните услуги	Специфична цел Да се изгради капацитет на администрациите, въвлечени в процеса на управление на мрежата Натура 2000
---	---	--	---	--

Очаквани резултати

- ❖ Създадени специализирани бази данни за екосистемите, екосистемните услуги и зелената инфраструктура в мрежата Натура 2000 и тяхната визуализация в съществуваща информационна среда, включително по групи икономически дейности, съгласно Регламента за таксономията
- ❖ Осигурено качествено и модерно управление на биоразнообразието в България

Очаквани резултати

- ❖ Оценка на състоянието на екосистемите и екосистемните услуги, монетарно остойностяване на икономическата им стойност и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура в мрежата Натура 2000
- ❖ Осигурено качествено и модерно управление на биоразнообразието в България

Очаквани резултати

- ❖ Възстановени 150 ha значими за климата екосистеми
- ❖ Осигурено качествено и модерно управление на биоразнообразието в България

Очаквани Резултати

- ❖ Осигуряване на подкрепата на обществеността чрез включването ѝ в процеса на взимане на решения за опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000
- ❖ Осигурено качествено и модерно управление на биоразнообразието в България

Ключови Резултати - Доклади

- ❖ Встъпителен доклад
- ❖ Междинни доклади
- ❖ Финален доклад
- ❖ Финален доклад – одобрен от Възложителя
- ❖ Специални доклади

Основни дейности, задачи и резултати

ГРУПА I - ПРОУЧВАНИЯ

I.1 Дейност 1: Проучване на опит и добри практики в областта на картиране и оценка на екосистемите и техните услуги

- I.1.1 Резултати от научни изследвания, оформени като публикации и литературни източници;
- I.1.2 Политически документи и ръководни документи както на ниво ЕС, така и на национално ниво;
- I.1.3 Методически документи
- I.1.4 Технически доклади от изпълнение на проекти на Европейско, регионално и национално ниво; Преглед на уебсайтове и портали, насочени към идентификация на добри практики и др.

O1.1: Доклад с резултатите от направените преглед и анализи като на база залегналите условия на техническата спецификация, при задължително проучени най-малко 5 държави членки на ЕС, вкл. и България. Оценените като добри практики ще се анализират по отношение на приложимостта им в България, относно тяхната ефикасност и ефективност.

I.2 Дейност 2: Разработване/адаптиране и надграждане на методологична основа за картиране и оценка на екосистемите и техните услуги, за картиране и оценка на зелената инфраструктура, както и за монетарна оценка на екосистемните услуги

- I.2.1 Адаптиране и надграждане на методологическата основа за картиране и оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги - **горски екосистеми**
- I.2.1 Адаптиране и надграждане на методологическата основа за картиране и оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги - **тревни, храсталачни, ерикоидни, урбанизирани, агроекосистеми**
- I.2.1 Адаптиране и надграждане на методологическата основа за картиране и оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги - **морски, сладководни, влажни зони**
- I.2.2. Разработване на методологическа основа за картиране и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура
- I.2.3. Разработване на методология за монетарна оценка на екосистемните услуги
- I.2.4 Идентифициране на необходимите данни и информация за прилагането на посо-чените методологически инструменти

O1.2.- O1.11 Методологическа основа за картиране и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура

O1.12. Методологическа основа за картиране и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура
O1.13. Разработване на методология за монетарна оценка на екосистемните услуги

I.3 Дейност 3: Набиране и систематизиране на налични данни и информация за картиране и оценка на екосистемите и техните услуги, за картиране и оценка на елементите на зелената инфраструктура, както и за монетарна оценка на екосистемните услуги

- I.3.1 Разработване на процедури за оценка, класифициране и систематизиране на информационните ресурси
- I.3.2 Набиране и систематизиране на " Налични данни и информация от изпълнени проекти; Данни и информация от национален мониторинг на биоразнообразието; Статистически данни по определени социално-икономически показатели; Други типове данни и информация, идентифицирани като необходими по Дейност 2
- I.3.3 Набиране и систематизиране на данни за **горски екосистеми**
- I.3.4 Обработка и структуриране в бази данни и пакет от налични данни и информация
- I.3.5 Анализ на информационните дефицити и разработване на подробен план за теренни изследвания

O1.15: Пакет от налични данни
O1.14: Бази данни
O1.16: План за набиране на нови теренни данни

ГРУПА I - ПРОУЧВАНИЯ

I.4 Дейност 4: Провеждане на теренни проучвания

- I.4.1 Терен - горски екосистеми, зелена инфраструктура Сезон 1
- I.4.1 Терен - тревни, храсталачни, ерикоидни, урбанизирани, агроекосистеми
- I.4.1 Терен - морски, сладководни, влажни зони
- I.4.2 Допълване и актуализиране на методиките
- I.4.3 Терен - горски екосистеми, зелена инфраструктура
- I.4.3 Терен - тревни, храсталачни ерикоидни, урбанизирани, агроекосистеми
- I.4.3 Терен - морски, сладководни, влажни зони
- I.4.5 Изготвяне на месечни доклади
- I.4.6 Събиране, структуриране на данни от терен (GPS трак, снимки, данни)
- I.4.7 Верификация (cross-check)

O1.17-O1.30: Месечен план терен - 12 бр.

O1.31: Структурирана база данни от терен

ГРУПА II: АНАЛИЗИ И ОЦЕНКИ

II.5 Дейност 5: Картиране на екосистемите, както и на елементите на зелената инфраструктура

- II.5.1 Картиране на 10те типа екосистеми и зелената инфраструктура; обединяване с данните извън Натура 2000 и Черно море. Аргументация на взетите от екипа решения за това

O1.32: 10 Карти за екосистемите за цялата територия на България и 1 карта на елементите на зелената инфраструктура) в GIS формат описание на начина на изготвяне на картите, с аргументация на взетите от екипа решения за това

II.6 Дейност 6: Оценка на състоянието на екосистемите и екосистемните услуги, които те предоставят, както и на зелената инфраструктура

- II.6.1 Оценка - горски екосистеми
- II.6.1. Оценка - тревни, храсталачни ерикоидни, урбанизирани
- II.6.1. Оценка - морски, сладководни, влажни зони, агроекосистеми
- II.6.1. Оценка зелена инфраструктура
- II.6.1. Изготвяне доклад
- II.6.1. Изготвяне карти

O1.33 Аналитичен доклад карти по екосистеми, в GIS формат, заедно с цялата атрибутивна информация описание на начина на изготвяне на картите, с аргументация на взетите от екипа решения.

ГРУПА III: ВЪВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ

III. 7	Дейност 7: Монетарна оценка на екосистемните услуги и създадена база с данни за въвеждането ѝ в счетоводните стандарти на България	01.34 Методология за монетарна оценка на екосистемните услуги, вкл. макроиндикатори - Пакет от данни - Доклад за монетарна оценка на екосистемните услуги; - Определена обща икономическа стойност на екосистемите (за всеки тип екосистема); - Проекти на актове за нормативни промени.
--------	---	---

III.7.1. Методология, пакет от данни; доклад монетарна оценка, определена обща икономическа стойност

1.7.2. Актове за нормативни промени

III.8	Дейност 8: Създаване на специализирани бази данни представянето на информацията в съществуваща информационна среда	01.35 Представянето на информацията в съществуваща информационна среда
-------	---	---

III.9	Дейност 9: Демонстрационно прилагане на решения базирани на природата, за възстановяване на екосистеми с принос към климата и осигуряване на свързаност на мрежата Натура 2000	01.36 Представянето на информацията в съществуваща информационна среда
-------	---	---

III.9.1 Анализ на добрите практики за решения, базирани на природата по отношение на възстановяване на крайречни местообитания, горски екосистеми и влажни зони и торфища, вкл. характерни елементи на ландшафта извън Натура 2000

III.9.2 Предложение за демонстрационни райони

III.9.3 План за залесяване/възстановяване

III.9.4 Възстановяване на 150 ха територии

Карта/карти с всички възстановени територии
Технически проекти
Доклад от независим инженер, списък на възстановените територии с уникален идентификатор

РГ по типове екосистеми – 10 бр.

IV. 10	Дейност 10: Комуникационни дейности и консултиране по изпълнението на дейности по т. I. Проучвания	01.38 Комуникационен план, материали, онлайн рубрика, кръгла маса 100 човека, 2 инфо кампании 250 човека, РГ по типове екосистеми
IV.10.1	План за комуникация	
IV.10.2	Информационни материали	
IV.10.3	Материали за онлайн рубрика МОСВ	
IV.10.4	Национална кръгла маса 100 участника	
IV.10.5	Работни групи набиране на данни	
IV.10.6	2 инфо кампании 250 участника	
IV. 11	Дейност 11: Комуникационни дейности и консултиране по изпълнението на т. II. Анализи и оценки.	01.39 Комуникационен план, сформирани 2 работни групи 600 участника
IV.11.1	План за комуникация	
IV.11.2	Работни групи картиране 600 участника	
IV.12	Дейност 12: Комуникационни дейности и консултиране по изпълнението на т. III. Въвеждане в действие	01.40 Комуникационен план, сформирани работни групи, кръгла маса 100 участника, он-лайн ръководство за работа
IV.12.1	Комуникационен план	
IV.12.2	Работни групи	
IV.12.3	Кръгла маса	
IV. 13	Дейност 13: Изграждане на капацитет	01.41 15 еднодневни обучения за общо не по-малко от 750 лица; изготвен график и презентации

Докладване

Встъпителен доклад – Август 2025	
ПЪРВИ МЕЖДИНЕН ДОКЛАД – Октомври 2025	Д1,2,3,9,10
ВТОРИ МЕЖДИНЕН ДОКЛАД – Август 2026	Д4 -1, 9,10
ТРЕТИ МЕЖДИНЕН ДОКЛАД - Май 2027	Д4 -2, 9,10
ФИНАЛЕН ДОКЛАД – Юли 2027	Д5,6,7,8,9,10,11,12,13

МЕТОДИЧЕСКА РАМКА И МЕТОДИКА ЗА ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

Служи за систематично картиране и оценка на състоянието на горските екосистеми и техните екосистемни услуги с цел подпомагане на устойчивото управление и вземането на информирани решения

Основни стъпки в методиката за оценка на горските екосистеми

1. Биофизична оценка на състоянието на горските екосистеми

- Дефиниране на индикатори за състоянието на екосистемите
- Определяне на параметри за всеки индикатор (измерими и налични в бази данни)
- Събиране и интеграция на данни (национални бази, инвентаризации, дистанционни методи, in-situ)
- Оценка на състоянието чрез скали и индекси (експертна оценка + верификация)
- Изчисляване на интегрален индекс за състояние на екосистемата
- Картиране на екосистемите и техните характеристики

2. Оценка на потенциал за предоставяне на Екосистемни Услуги

- Идентификация и оценка на екосистемните услуги (материални, регулиращи, културни)
- Прилагане на матрица за оценка на екосистемните услуги (по тип екосистема и капацитет)
- Обобщаване и интерпретация на резултатите за подпомагане на управленски решения

ТЕРЕННА ВЕРИФИКАЦИЯ И НОВИ ДАННИ – Дейност 4 (Група 1– Проучвания)

Достъпване до налични бази данни и верификация на терен – експертен екип, отговорни институции, заинтересовани страни, РГ.

Планиране на полеви мисии (2 сезона: март – септември 2026; март – май 2027)

In situ верификация и набиране на нови данни.

! НОВО при актуализацията!

Нови индикатори за оценка по типове екосистеми – теренни проучвания от полеви екипи.

Технологии и иновации на терен – мобилни ГИС приложения, дроне за ортофото и мултиспектрални изображения, 3D лазерно сканиране при събиране и интеграция на данни (база с геореферирани записи, индекси (NDVI, NDWI и др.), систематично предаване на данните).

Контрол – въвеждане в геобаза данни, проверки и валидиране за гарантиране на качеството.

Краен резултат – актуални, прецизни и съпоставими данни за екосистеми и зелена инфраструктура, надеждна база за анализи, оценки и решения.

Валидиране - Допълнени Методики след първи полеви сезон.

Благодаря за вниманието!

Резерват 'Парангалица', Сн: М. Жиянски